

Átdolgozott földrajztankönyv

a kisegítő általános iskola 8. osztálya számára

A tankönyv második, javított változata jelent meg 1992 őszén. Mindössze négy év telt el az első kiadás óta. Az elmúlt 4 év azonban olyan társadalmi, gazdasági változásokat hozott az ország életében, hogy *Magyarország földrajzának* átdolgozása, korszerűsítése szükségszerűvé vált.

A tankönyv három fő részre tagolódik. Ezek közül az első témakör Magyarország természeti adottságait nyolc óraegységben mutatja be a geográfiákban megszokott felépítési rendszerben. A másik fő rész, amely a tankönyv 65,7%-át adja, a nagytájak regionális földrajzát tárgyalja, figyelembe véve azokat a gazdasági, társadalmi változásokat, amelyek az elmúlt években végbementek. *A Csillagászati földrajzi alapismeretek* című fejezet a tankönyv terjedelmének mindössze 6,5%-a, amely *a Föld alakja, mozgásai, és annak következményei*, majd *a Nap és a bolygók*, valamint *a Hold és fényváltozásai* egységeket foglalja magába.

A tankönyv olyan általános iskolás korú tanulók részére készült, akik kisegítő iskolákban kényszerülnek tanulmányaikat végezni. A tanulók képességeire való tekintettel a tankönyv terjedelme kisebb, tartalmi mélysége szerényebb a normál képességű általános iskolai tanulók által használt tankönyveknél.

A lényegre, rövidsége törekvés ellenére tartalmilag korszerű, logikus felépítésű, jól rendszerezett, áttekinthető, tanulható tankönyv jut a tanulók kezébe. A szerző hazánk földrajzi adottságainak a jellemző és lényeges tulajdonságait mutatja be. A természeti-, társadalomföldrajzi jelenségeket fejlődésükben, kapcsolatrendszerükben ábrázolja. A képek és az ábrák szervesen illeszkednek a világos, gördülékeny stílusban megírt szöveghez. A térkép-vázlatok, diagramok, grafikonok áttekinthetőek, a lényeg kiemelését, a folyamatok megértését, a földrajzi ok-okozati kapcsolatok, törvényszerűségek feltárását szolgálják. A színes képek jól reprezentálják hazánk egy-egy jellemző tájrészletét, objektumait, kultúrtörténeti létesítményeit.

A nagytájak komplex ábrázolására törekszik. Ezt úgy teszi, hogy a természeti- és társadalomföldrajzi adottságok jellemzőinek bemutatásánál nem mellőzi azokat a történelmi, irodalomtörténeti tényeket, néprajzi, népművészeti alkotásokat, művészettörténeti emlékeket, amelyek ugyan nem szerves tartozékai a szorosán vett tantervi anyagnak, de a történelmi, társadalmi háttér, a földrajzi környezet fejlődési szakaszainak megvilágításával érthetőbbé teszi a mai viszonyokat.

Ismeretes, hogy a földrajzi szakanyag számos olyan adatot tartalmaz, amely az adott táj életére jellemző, tehát mellőzése lehetetlen. Ezeket, ha kellett felfrissítette, korszerűsítette. A szükséges, az összehasonlításoknál nélkülözhetetlen számadatokat rendszerező táblázatokban, „*Függelékben*” foglalta össze. A tankönyv korszerű pedagógiai, didaktikai, metodikai szemlélet tökrözi. Ez többek között a tananyagban, a kérdések, feladatok munkára ösztönző jellegében érzékelhető, ez utóbbiak sokrétű önálló tanulói tevékenységet biztosítanak az ismeretszerzésben, az ismeretek alkalmazásának folyamatában. E tankönyv tartalmi mélysége, követelményszintje ugyan eltér a normál általános iskola 8. osztályában használtaktól, ennek ellenére jelentős azoknak az anyagrészeknek a terjedelme, ábráknak, képeknek a száma, amelyek átvehetők, beilleszthetők a normál iskolás korúak tananyagába Magyarország földrajzának tanításakor. Szeretnénk azonban megjegyezni, hogy semmiképpen sem akarjuk azt állítani, hogy a meglévő tankönyv helyett használják, hanem azzal együtt, azt kiegészítve, és csak akkor, ha a korszerűbb, hatékonyabb földrajzoktatás érdekében teszik.

Ajánljuk mindazok figyelmébe ezt a tankönyvet, akik hazánk földrajzának minél sokoldalúbb megismertetésére törekuszenek.

Tölgyszékny Papp Gyuláné: Földrajz az általános iskola 8. osztálya számára. Tankönyvkiadó, Bp., 1992. 155 old.
